

Solna, 17 februari 2025
Svenska Rymdaktiebolaget, SSC
Transportstyrelsens dnr LI2024/01634

Remissvar från Svenska rymdaktiebolaget (SSC) avseende rapporten En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige

1

ESRANGE

Esrange, den svenska rymdbas som ägs och drivs av Svenska rymdaktiebolaget (Rymdbolaget, SSC) är ett civilt skyddsobjekt enligt svensk lag vilket innebär att obehöriga inte äger tillträde. Förbudet gäller även tillträde med obemannade farkoster, exempelvis drönare. Det är viktigt att civila skyddsområden är tydligt utmärkta på drönarkartor samt att förbudet påpekas eftersom många olika aktörer och myndigheter förväntas vara involverade i den framtida drönarbranschen.

För att ansöka om ett flygtillstånd över Esrange restriktionsområde krävs ett tillstånd från Transportstyrelsen som i sin tur måste remittera ansökan till SSC, innan sådant tillstånd utfärdas.

När lufrum över Esrange, ESR1, inte är aktiverat är det av största vikt att drönare som använder frekvensband som kan störa satellitkommunikationen på Esrange inte tillåts flyga inom detta område i de fall det finns risk för interferens. Här utgår Rymdbolaget från att PTS tar detta i beaktan när de handlägger relevanta ansökningar om frekvensanvändning och koordinerar med både Rymdbolaget och Försvarsmakten.

Rapporten fokuserar nästan uteslutande på mindre drönare som flyger på låg höjd. Förmodligen för att dessa ska flyga över folktäta områden samt nära flygplatser och därför behöver U-space lufrum upprättas och nödvändig infrastruktur behöver finnas på plats. I det EU-projekt (ECHO) som Rymdbolaget bevakar gällande det övre lufrummet pågår intensiva diskussioner kring utvecklingen av HAPS. Dessa farkoster eller projektet i sig nämns inte alls i Transportstyrelsens rapport. Det är viktigt för Rymdbolaget att det inte blir ytterligare reglering av detta lufrum som används för i princip all vår verksamhet då det riskerar att bli tidsödande och kostsamt att administrera.

I EU:s drönarstrategi 2.0 pratar man om vikten av att möjliggöra testning av nya drönare inom EU samt att dessa platser inte alltid är tillgängliga i områden med hög befolkningsmängd och flygtrafik (se utdrag från strategin nedan). Rymdbolaget har de senaste åren fått in ett flertal förfrågningar från olika företag som vill testa sina drönare på Esrange - allt från stora supersoniska flygplan och HAPS till små väderdrönare som ska göra mätningar på höga höjder. Här har Rymdbolaget och Sverige en unik möjlighet att erbjuda något som få andra av EU:s medlemsländer kan och detta lyfts inte alls i Transportstyrelsens rapport.

Utdrag ur EU:s drönarstrategi:

Test and demonstration facilities are scarce and not always available, particularly in the more densely populated Member States. Furthermore, the local airspace characteristics and seasonal weather conditions might not be meeting the desired testing or demonstration requirements. Performing flight tests in sites located in a Member State other than the one of a state of registration, while possible, can become an administrative bottleneck due to different procedures in obtaining permissions, thus slowing down progress.

Solna, 17 februari 2025
Svenska Rymdaktiebolaget, SSC
Transportstyrelsens dnr LI2024/01634

Den nuvarande tillståndprocessen (EU 2019/945) för drönare är krånglig och kräver mycket arbete även för test- och demonstrationssyften i restriktionsområden. Utöver EU:s regelverk har Rymdbolaget egna krav och regler som vi måste förhålla oss till, exempelvis kopplat till flygtermineringssystem, FTS, om ett sådant system skulle krävas. Det innebär att det riskerar att krävas mycket arbete för ett företag att få tillstånd för att testa sin drönare på Esrange. För att stärka förutsättningarna för en konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige och inom EU behöver man se över nuvarande regelverk utan att tumma på säkerheten och enligt rapporten verkar flera uppdateringar vara på gång.